NILS WAHL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2015. április 23.[1]

C-172/14. sz. ügy

ING Pensii Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA
kontra
Consiliul Concurenței

(az Înalta Curte de Casație şi Justiție [Románia] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Verseny — Megállapodások — Az ügyfélkör felosztásának módjai a romániai kötelező magánnyugdíjpénztárak kezelésének piacán — Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett »cél általi« versenykorlátozás fennállása — A tagállamok közötti kereskedelem érintettsége”

1. A jelen ügy alapját egy, az ING Pensii Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA (a továbbiakban: ING Pensii), egy magánnyugdíj-pénztári alapot kezelő társaság és a Consiliul Concurenței (a román versenytanács) közötti jogvita képezi, amelynek tárgya egy olyan határozat megsemmisítése iránti kérelem, amely ezt a társaságot bírság fizetésére kötelezi amiatt, hogy az részt vett egy, a magánnyugdíjak piacán fennálló verseny korlátozására irányuló megállapodásban. Az ügy tárgyát pontosabban a kötelező magánnyugdíjpénztár-kezelők által kötött, a kettős tagsággal rendelkező személyek – nevezetesen azok, akik a tárgyban alkalmazandó szabályok megsértésével vagy bizonyos kereskedelmi ügynökök gondatlansága miatt két vagy több pénztárba léptek be a törvény alapján 2007-ben kezdődött legelső belépési időszakban (a továbbiakban: kettős tagsággal rendelkező személyek) – felosztására vonatkozó megállapodások képezik.

2. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem, amelyet legnagyobb részben a romániai bíróságok eltérő ítélkezési gyakorlata ösztönzött, arra hívja fel a Bíróságot, hogy tisztázza a „cél általi” versenykorlátozás és a verseny érzékelhető torzításának fogalmát. Különösen arra ad alkalmat, hogy a Bíróság felidézze azokat az elemeket, amelyeket figyelembe kell venni, valamint az elemzési módszert, amelyet alkalmazni kell annak meghatározása érdekében, hogy valamely megállapodásnak az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében versenyellenes célja van-e.

I – A nemzeti jogi háttér

3. A kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására irányuló, jelen ügyben szereplő rendszer a kötelező magánnyugdíjpénztárak kezelésének piaca létrehozására, szervezetére és működésére vonatkozó román nemzeti jogi szabályozás keretébe illeszkedik.

4. Az alkalmazandó nemzeti jogot vitathatatlanul bizonyos összetettség jellemzi. A teljesség igénye nélkül és a későbbi elemzés érdekében a következő elemeket kell kiemelni.

1 — Eredeti nyelv: francia.

A – *A magánnyugdíjpénztárakba való belépés általános szabályai*

5. Romániában a nyugdíjrendszer a következőkből áll:

– első pillér: kötelező elem, az újraelosztáson alapul, állami kezelésű;

– második pillér: kötelező elem, a hozzájáruláson alapul, a nyugdíjpénztárak kezelésének céljából létrehozott részvénytársaságok által magánúton kezelt, és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 411/2004. sz. törvény (legea privind fondurile e pensii administrate privat)[2] szabályozza;

– harmadik pillér: választható elem, a hozzájáruláson alapul, szintén magánúton kezelt.

6. A 411/2004. sz. törvény alapján a Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (magánnyugdíjpénztár-felügyeleti hatóság, a továbbiakban: CSSPP) a 2007. július 25. és 2007. október 9. közötti időszakban 18 kereskedelmi társaságot – amelyek kizárólagos célja a nyugdíjalapok kezelése – ismert el oly módon, hogy mindegyik társaság csak egy nyugdíjalapot kezelhet Romániában.

7. A 411/2004. sz. törvény 30. cikke (1) bekezdésének megfelelően a legfeljebb a 35. életévüket betöltött, biztosított és az állami nyugdíjrendszerbe (első pillér) járulékot fizető személyek kötelesek valamely magánnyugdíjpénztárba is belépni (második pillér).

8. Nem léphetnek be a második pillérbe a 45. életévüket betöltött személyek, valamint azok, akik az állami nyugdíjrendszerbe (első pillér) nem fizetnek járulékot. A 35 és 45 év közötti személyek, akik az első pillérbe fizetnek járulékot, választhatnak, hogy belépnek-e a második pillérbe, vagy sem (a 411/2004. sz. törvény 30. cikkének (2) bekezdése). Az első és a második pillérbe történő járulékfizetéstől függetlenül minden természetes személy fizethet járulékot a harmadik pillérbe még akkor is, ha ez nem helyettesítheti az első vagy a második pillérbe történő járulékfizetést azon személyek részére, akik e nyugdíjrendszerekbe kötelesek járulékot fizetni.

9. A második pillérhez tartozó tagok esetében, akik az alapügyben kizárólag érintettek, a 411/2004. sz. törvény 31. cikke előírja, hogy egy személy egyidejűleg nem lehet több magánnyugdíjpénztár tagja, és csak annál a magánnyugdíjpénztárnál rendelkezhet számlával, amelybe belépett.

10. A 411/2004. sz. törvény 32. cikke (1) bekezdésének megfelelően valamely személy csak a magánnyugdíjpénztárba történő önkéntes belépéssel, egyéni belépési nyilatkozat aláírásával, vagy azáltal válhat taggá, hogy a nyilvántartó szerv az adott pénztárt kijelöli.

11. A 411/2004. sz. törvény 33. cikke értelmében minden olyan személyt, aki nem lépett be valamelyik magánnyugdíjpénztárba egy bizonyos határidőn belül, a nyilvántartó szerv az egyik magánnyugdíjpénztárhoz véletlenszerűen hozzárendeli. Erre a felosztásra az egyes kezelők által megszerzett piaci részesedésekkel arányos módon került sor (a 33. cikk (2) bekezdése).

2 — A *Monitorul Oficial al României* 2007. július 18-i 482. számában újból kihirdetett, valamint a *Monitorul Oficial al României* 2007. október 22-i 710. számában kihirdetett 112/2007. sz. sürgősségi kormányrendelettel módosított és kiegészített 411/2004. sz. törvény (a továbbiakban: 411/2004. sz. törvény).

B – *A valamely magánnyugdíjba való legelső belépésre, a belépések érvényesítésére irányuló eljárásokra, valamint a nem biztosított tagok véletlenszerű hozzárendeléssel történő felosztására vonatkozó különleges szabályok*

12. A valamely magánnyugdíjpénztárba történő legelső belépésre irányuló eljárást, valamint az érvényessé nyilvánításra és a tagok véletlenszerű hozzárendeléssel történő felosztására irányuló eljárást a magánnyugdíjpénztárba történő legelső belépésről és a tagok nyilvántartásba vételéről szóló, a 31/2007. sz. rendelettel [3] módosított és kiegészített 18/2007. sz. rendelet [4] (a továbbiakban: 18/2007. sz. rendelet) szabályozta.

13. A 18/2007. sz. rendelet 17. cikkének (1) bekezdése értelmében a magánnyugdíjpénztárba történő legelső belépésre irányuló eljárást négy hónap alatt kellett lefolytatni, amely időszak 2007. szeptember 17-én kezdődött, és 2008. január 17-én ért véget (a 18/2007. sz. rendelet 5. cikkének (6) bekezdése). Ezen időszak alatt a 2007. december 31-én a 35. életévét még be nem töltött, illetve az ezen időpontban a 35. életévét már betöltő, bizonyos további követelményeknek megfelelő valamennyi személy köteles volt valamely magánnyugdíjpénztárba belépni (a 18/2007. sz. rendelet 4. cikkének (1) bekezdése, valamint 5. cikkének (3) bekezdése).

14. Az érvényesítési és a tagok véletlenszerű hozzárendeléssel történő felosztására irányuló eljárást illetően (a 18/2007. sz. rendelet 19–31. cikke) a 18/2007. sz. rendelet előírta, hogy a kezelők kötelesek a nyugdíjat és az egyéb társadalombiztosítási ellátásokat kezelő országos pénztár (Casa Nationala de Pensii şi de Alte Drepturi de Asigurări Sociale, a továbbiakban: CNPAS) részére kéthetente (minden hónap 1-jén és 15-én) egy jelentést megküldeni, amely a jelentés elkészítését megelőző két héten belül egyéni belépési nyilatkozatot aláíró személyekkel kapcsolatos információkat tartalmaz. Amennyiben a havi kétszeri jelentések keretében az egy vagy több kezelőtársaság által küldött jelentésekben valamely személy tekintetében úgy tűnt, hogy több belépési nyilatkozatot írt alá, vagy megállapítást nyert, hogy a belépését ideiglenesen érvényesítették valamely korábbi jelentés alapján, a CNPAS felvette az érintett személyt a kettős tagsággal rendelkező személyek elektronikus jegyzékébe (a 18/2007. sz. rendelet 21. cikkének (1) bekezdése). Ebben az esetben a pénztárkezelők jogszabály alapján kötelesek voltak ellenőrizni az egyéni belépési nyilatkozatok hitelességét, valamint az azon személy kézírásos aláírásával ellátott személyi igazolvány másolatát, akinek az esetében úgy tűnt, hogy több egyéni belépési nyilatkozatot írt alá, és a belépési nyilatkozat hitelességének megállapítása esetén a kezelők újból átadhatták a CNPAS részére, a következő kétheti jelentésben, az érintett személy belépésével kapcsolatos információkat.

15. A legelső belépési időszak végén azokat a személyeket, akiknek a belépéséről úgy tűnt, hogy azokat ideiglenesen érvényesítették, érvényesként nyilvántartásba vették, valamint azokat, akik tekintetében úgy tűnt, hogy több belépési nyilatkozatot írtak alá, azon tagok nyilvántartásába vették fel, akiknek a belépését nem érvényesítették, és véletlenszerű hozzárendelés alapján felosztották. [5] Következésképpen a véletlenszerű hozzárendeléssel történő felosztást azon személyek tekintetében kellett alkalmazni, akik annak ellenére, hogy kötelesek voltak valamely magánnyugdíjpénztárhoz csatlakozni a legelső belépési időszakban, ezt nem tették meg, valamint a nyilvántartásba olyanként felvett személyek tekintetében, akiknek a belépését nem érvényesítették. A CNPAS által a magánnyugdíjpénztárak valamelyikéhez történő hozzárendelésre az egyes magánnyugdíjpénztárakba érvényesen felvett tagok számának az összes magánnyugdíjpénztárba érvényesen felvett tagok számával közvetlenül történő arányosításával került sor.

3 — Kihirdetve a *Monitorul Oficial al României* 2007. november 2-i 746. számában.

4 — Kihirdetve a *Monitorul Oficial al României* 2007. július 27-i 503. számában.

5 — A 31/2007. sz. rendelet által bevezetett módosításokat követően a több belépési nyilatkozatot aláírt személyek belépésének érvényesítésére vagy érvénytelenítésére havonta, november 15-én (az október 1-jei és 15-i, valamint a november 15-i kétheti jelentések tekintetében), december 15-én (a december 1-jei és 15-i jelentések tekintetében), illetve 2008 január 17-én (a 2008. január 1-jei és [1]5-i kétheti jelentések esetében) került sor.

16. A 31/2007. sz. rendelet, amely a 18/2007. sz. rendeletet módosította és kiegészítette, előírta továbbá, hogy a kezelők kötelesek a tagokkal az érvényesítéstől számított tizenöt napon belül közölni, hogy a belépésüket mely nyugdíjpénztár tekintetében érvényesítették. Amennyiben a tájékoztatott tagok e pénztárnál nem írtak alá belépési nyilatkozatot, lehetőségük volt írásbeli kérelmet benyújtani a CSSPP-hez, és a CSSPP a kérelem elbírálását követően tájékoztatta a kezelőt a tagnak a magánnyugdíjpénztárba történő belépéséről vagy be nem lépéséről.

II – A jogvita alapját képező tényállás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

17. Az ING Pensii egy nyugdíjpénztári alapot kezelő magánjogi társaság. Többek között a romániai kötelező magánnyugdíjak piacán tevékenykedik.

18. A jelen ügy alapját a Consiliul Concurenței által lefolytatott vizsgálat képezi, amelynek tárgya a versenyjogról szóló 21/1996. sz. törvény[6] (legea concurenței) 5. cikke (1) bekezdésének és az EK 81. cikk (jelenleg EUMSZ 101. cikk) esetleges megsértése a romániai kötelező magánnyugdíjpénztárak kezelésének piacán (második pillér).

19. E vizsgálat alapján a Consiliul Concurenței többek között arra a következtetésre jutott, hogy az említett piacon versenyellenes megállapodások állnak fenn, amelyek az ügyfeleknek az ezen pénztárakat kezelő kereskedelmi társaságok közötti felosztására irányulnak.

20. A Consiliul Concurenței a 2010. szeptember 7-én hozott 39. sz. határozatában a magánnyugdíjpénztár-kezelő kereskedelmi társaságok közül tizennégy társaság, köztük a felperes szankcionálásáról határozott. A szóban forgó megállapodások, amelyeket a legtöbb esetben kétoldalúan kötöttek, és amelyek különböző formákat öltöttek, a kettős tagsággal rendelkező személyekre vonatkoztak. Ezen megállapodások megkötésével a magánnyugdíjpénztár-kezelők ezeket a kettős tagsággal rendelkező személyeket egyenlő arányban (az 50–50%-os szabály szerint) osztották fel egymás között, és így a kettős tagsággal rendelkező személyek CNPAS által történő felosztásának elkerülésére törekedtek.

21. 2010. október 4-én a Curtea de Apel București (bukaresti fellebbviteli bíróság) előtt az ING Pensii elsődlegesen az említett 39. sz. határozat hatályon kívül helyezését, másodlagosan pedig ugyanezen határozat olyan értelemben történő részbeni hatályon kívül helyezését kérte, hogy az eljáró bíróság csökkentse a kiszabott bírság összegét.

22. A felperes társaság arra hivatkozott, hogy a szóban forgó megállapodás nem ellentétes a versenyjogról szóló törvény 5. cikkének (1) bekezdésével, illetve hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének alkalmazási feltételei sem állnak fenn. Többek között azzal érvelt, hogy a kettős tagsággal rendelkező személyként nyilvántartásba vett tagok felosztása semmilyen olyan hatást nem gyakorolt, hogy akadályozta, korlátozta vagy torzította volna a versenyt a romániai kötelező magánnyugdíjpénztárak kezelésének piacán vagy annak egy jelentős részén. Az ING Pensii arra is hivatkozott, hogy a magánnyugdíjpénztár-kezelők közötti versenyt nem küszöbölték ki, mivel azok legelső belépési időszakban versenyben álltak.

23. A Consiliul Concurenței előadta, hogy a magánnyugdíjpénztár-kezelők – köztük az ING Pensii – között kötött megállapodás versenyellenes jellegének megállapításához figyelembe kell venni a kötelező magánnyugdíjpénztárak kezelése piacának létrehozását és működését megalapozó jogi keretet, valamint azon piac sajátosságait, amelyen ezt a megállapodást megkötötték.

6 — A módosított, kiegészített és újból kihirdetett törvény (a *Monitorul Oficial al României* 2014. április 3-i 240. száma). E rendelkezés értelmében „[t]ilos minden olyan, gazdasági szereplők vagy azok társulásai közötti kifejezett vagy hallgatólagos megállapodás, e társulások által hozott döntés és összehangolt magatartás, amelynek célja vagy hatása a romániai piacon vagy annak egy részén belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen: [...]
c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása [...]”.

24. A 2012. február 6-án hozott 749. sz. ítélettel a Curtea de Apel București az ING Pensii keresetét elutasította.

25. A felperes társaság ezt követően fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz. Többek között arra hivatkozott, hogy a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására vonatkozó, a törvényben előírttól eltérő számítási mód választása nem a versenyjogról szóló törvénybe ütközik, hanem legfeljebb a kötelező magánnyugdíjakra vonatkozó különös szabályozásba. Ezenkívül a megállapodás a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására szorítkozott, ezért nem torzíthatta a versenyt a szóban forgó piacon, mivel a kettős tagsággal rendelkező személyek, akiknek száma nem haladta meg a piac 1,5%-át, nem képezték a magánnyugdíjpénztár-kezelők közötti verseny tárgyát.

26. Az ING Pensii arra is hivatkozott, hogy semmilyen gyakorlati vagy gazdasági érdeke nem fűződik a kettős tagsággal rendelkező személyek egyenlő arányban történő felosztásához, mivel 2007. október 15-én már a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkezett. Ezenkívül a megállapodás kedvező hatásokat váltott ki azáltal, hogy hatékonyabbá tette a kötelező magánnyugdíjpénztárakba történő belépésre irányuló eljárást, mivel a tagoknak a véletlenszerű hozzárendeléssel történő felosztáshoz képest nagyobb esélyük volt arra, hogy a választásukat tiszteletben tartják.

27. A felperes végül megjegyezte, hogy a jelen ügyben a kötelező magánnyugdíjpénztárak nemzeti piacán semmilyen, a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására irányuló számítási mód következtében kialakult piacfelosztó hatás bizonyítására nem került sor. Mivel olyan megállapodásról van szó, amely a romániai piac kis százalékát érinti, nyilvánvaló, hogy a tényleges vagy potenciális hatások jelentéktelenek, és semmi esetre sem olyan jellegűek, amelyek hatást gyakorolhatnak az Európai Unió piacára.

28. A Consiliul Concurenței a fellebbezés elutasítását kérte lényegében arra hivatkozva, hogy a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására vonatkozó megállapodás torzítja a versenyt a kötelező magánnyugdíjpénztárak piacán, és így annak célja versenyellenes. Álláspontja szerint az, hogy egy megállapodás negatív hatással járhat-e, valamint a piacok, illetve beszerzési források felosztásában megnyilvánuló jogsértés megállapítása nem függ a ténylegesen felosztott ügyfelek számától, ez a kérdés valamely megállapodás konkrét hatásainak körébe tartozik.

29. E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Az ügyfelek felosztásán alapuló gyakorlat esetén az ügyfelek meghatározott konkrét száma releváns-e annak megítélése szempontjából, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének c) pontja értelmében fennáll-e a verseny jelentős torzításának feltétele?”

30. Az ING Pensii, a Consiliul Concurenței, a román kormány, valamint az Európai Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételeket a Bírósághoz, meghallgatásukra pedig a 2015. február 11-i tárgyaláson került sor.

III – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elemzése

31. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapján a Bíróságnak azt kell eldöntenie, hogy az alapügyben érintetthez hasonló, felosztásra vonatkozó megállapodások által érintett személyek száma lényeges elemnek minősül-e annak meghatározása szempontjából, hogy ezek a megállapodások az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében foglalt kartelltilalom hatálya alá tartoznak-e, és ha igen, mennyiben.

32. A kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott információk alapján két előzetes pontosításra van szükség.

33. Először, álláspontom szerint, noha az alapügyben úgy tűnik, hogy közvetlenül csak a román nemzeti versenyjogi rendelkezések, azaz többek között a versenyjogról szóló törvény 5. cikke (1) bekezdésének alkalmazását kifogásolják, a kérdést egyértelműen elfogadhatónak kell tekinteni. A jelen ügyben az ING Pensii az EUMSZ 101. cikk alkalmazhatóságát kifogásolta, azonban ezt a kifogást a kérdést előterjesztő bíróság elutasította. Mivel az ügy jelentősége éppen ezen rendelkezés alkalmazási feltételeiben áll, csak egyetérteni lehet e bíróság megközelítésével.

34. Ezen kívül meg kell jegyezni, hogy ezen nemzeti rendelkezés jelenleg hatályos változata majdnem szó szerint átveszi az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében megállapított versenykorlátozó megállapodásokra vonatkozó tilalmat. Ilyen körülmények között álláspontom szerint a nemzeti versenyjogi szabályok alkalmazásában, a versenykorlátozó magatartásokra vonatkozó széles körű ítélkezési gyakorlat[7] által alkalmazott megoldások kiterjesztése keretében a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet el kell fogadni. Egyértelmű uniós érdek ugyanis az, hogy a jövőbeli eltérő értelmezések megakadályozása érdekében egységesen értelmezzék az uniós jogból vett rendelkezéseket vagy fogalmakat, függetlenül attól, hogy milyen körülmények között alkalmazzák őket.[8]

35. Másodszor, rá kell mutatni arra, hogy noha az alapügyben a „cél általi” versenykorlátozás fennállása az a kérdés, amely a vita középpontjában áll, és amely a jelen indítványban a jelentősebb okfejtések tárgyát is képezni fogja, a kérdést előterjesztő bíróság által az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megfogalmazásakor alkalmazott kifejezések általános jellege a verseny jelentős torzítására vonatkozó feltétel átfogóbb vizsgálatára is ösztönöz. A kérdést előterjesztő bíróság egyébként kiemelte, hogy a jelen ügyben egyaránt dönteni szükséges a szóban forgó megállapodás versenyellenes jellegéről, valamint arról, hogy a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására vonatkozó megállapodások alkalmasak-e arra, hogy módosítsák a kötelező magánnyugdíjpénztárak kezelése piacának szerkezetét azáltal, hogy azt jelentősen torzítják.

A – *A vitatott megállapodások által konkrétan érintett személyek számának jelentőségéről a versenykorlátozó cél meghatározása során*

36. A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés megválaszolása érdekében számomra elengedhetetlennek tűnik, hogy – miután emlékeztettem a releváns ítélkezési gyakorlatra – megvizsgáljam a felosztásra vonatkozó vitatott megállapodásokat. Jóllehet végeredményben kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata dönteni arról, hogy az említett megállapodások az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében foglalt kartelltilalom hatálya alá tartoznak-e, a Bíróságnak felvilágosítást kell nyújtania a nemzeti bíróság számára annak meghatározása érdekében, hogy ezen megállapodások célja versenyellenes-e, illetve amennyiben nem, vannak-e versenyellenes hatásaik.

1. Az ítélkezési gyakorlatból eredő tanulságok felidézése

37. Emlékeztetni kell arra, hogy valamely megállapodás, vállalkozások társulása által hozott döntés vagy összehangolt magatartás akkor tartozik az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom hatálya alá, ha „célja *vagy* hatása”[9] a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.

7 — Lásd többek között: Bronner-ítélet (C-7/97, EU:C:1998:569, 12–22. pont); Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio ítélet (C-217/05, EU:C:2006:784, 13–23. pont); ETI és társai ítélet (C-280/06, EU:C:2007:775, 19–29. pont) és Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet (C-32/11, EU:C:2013:160, 17–23. pont).

8 — Lásd: Allianz Hungária Biztosító és tásai ítélet, C-32/11, EU:C:2013:160, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

9 — Kiemelés tőlem.

38. Az LTM-ítélet [10] óta érvényes állandó ítélkezési gyakorlat szerint e feltételnek a „vagy” kötőszó által jelzett vagylagos jellege miatt először is meg kell vizsgálni a megállapodás tulajdonképpeni célját, figyelembe véve azt a gazdasági környezetet, amelyben alkalmazásra kerül. Így amennyiben megállapítást nyer egy megállapodás versenyellenes célja, akkor nincs helye versenyellenes hatásai vizsgálatának.

39. Ami a „cél általi” és a „hatás általi” jogsértések közötti különbségtételt illeti, az állandó, és legutóbb a CB kontra Bizottság ítélet [11] alapjául szolgáló ügyben nyomatékosan felidézett ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy ez azzal magyarázható, hogy a vállalkozások közötti összejátszás bizonyos típusai a verseny tekintetében *elegendő károssági fokot* mutatnak ahhoz, hogy úgy lehessen tekinteni, hogy *hatásaik vizsgálata nem szükséges*.

40. Ebben a tekintetben ezenkívül általánosan elfogadott, hogy a vállalkozások közötti összejátszás bizonyos formái jellegüknél fogva úgy tekinthetők, hogy károsak a rendes verseny megfelelő működésére. Ily módon el kell fogadni, hogy bizonyos összejátszásra irányuló magatartások, úgymint a kartellek révén való horizontális árrögzítéshez vezető magatartások úgy tekinthetők, hogy annyira valószínűen negatív hatásokkal járnak különösen az áruk és szolgáltatások árára, mennyiségére vagy minőségére, hogy úgy tekinthető, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában szükségtelen bizonyítani a piacra gyakorolt tényleges hatásaikat. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy az ilyen magatartások a termelés csökkenésével és az árak növekedésével járnak, és a forrásoknak különösen a fogyasztók hátrányára való kedvezőtlen elosztását eredményezik. [12]

41. Annak értékelése érdekében, hogy valamely vállalkozások közötti megállapodás vagy vállalkozások társulása által hozott döntés elegendő károssági fokot mutat-e ahhoz, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „cél általi” versenykorlátozásnak kelljen tekinteni, e megállapodás rendelkezéseinek tartalmát és az általa elérni kívánt célkitűzéseket, valamint azt a gazdasági és jogi hátteret kell megvizsgálni, amelybe a megállapodás illeszkedik. Az említett háttér értékelése keretében figyelembe kell venni továbbá az érintett termékek vagy szolgáltatások jellegét, valamint az érintett piac vagy piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeit is. Ezenfelül, noha a felek szándéka nem szükséges elem a vállalkozások közötti megállapodás korlátozó jellegének meghatározásához, a versenyhatóságokat, a nemzeti bíróságokat vagy az uniós bíróságot semmi nem akadályozza abban, hogy tekintetbe vegyék e szándékot. [13]

42. Ahogyan azt a CB kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványomban [14] említettem, amennyiben a „cél általi” korlátozás fogalmának alkalmazásához vezető standardizáltabb értékelés feltételezi a vitatott megállapodás részletes és egyedi vizsgálatát, ezt a vizsgálatot azonban egyértelműen meg kell különböztetni az eljárás alá vont vállalkozások magatartásai tényleges vagy potenciális hatásainak vizsgálatától.

43. Álláspontom szerint a versenyellenes cél kutatása során a gazdasági és jogi háttér figyelembevételét egyértelműen meg kell különböztetni az e rendelkezésben szereplő alternatíva második ága szerinti versenyellenes hatások bizonyításától, különben azt kockáztatjuk, hogy káros módon eltérünk az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének helyes értelmezésétől. A háttér figyelembevétele a versenyellenes cél azonosítása során csak megerősítheti vagy semlegesítheti a feltételezett kartell jellemzőinek vizsgálatát. Semmiképpen sem orvosolhatja a versenyellenes cél tényleges azonosításának elmaradását az érintett intézkedések potenciális hatásainak bizonyítása révén. Másként fogalmazva, függetlenül az

10 — 56/65, EU:C:1966:38.

11 — C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 49. pont.

12 — CB kontra Bizottság ítélet (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 49–51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

13 — CB kontra Bizottság ítélet (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53. és 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

14 — C-67/13 P, EU:C:2014:1958, 40. pont.

ezen alternatíva két ága között fennálló fogalmi hasonlóságoktól, a gazdasági és jogi háttér figyelembevétele a „cél általi” korlátozás azonosítása során nem eredményezhet terhelő minősítést az eljárás alá vont vállalatok vonatkozásában egy olyan megállapodás fennállása esetén, amelynek jellemzői a verseny szempontjából nem károsak. [15]

44. Ezen pontosítások fényében javaslom megvizsgálni a vitatott megállapodásokat, az általános háttér és a kidolgozásuk módszerei rövid ismertetését követően.

2. Az általános háttér és a vitatott megállapodások kidolgozása módszereinek bemutatása

45. A magánnyugdíjpénztár-kezelők között kötött, a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására vonatkozó, alapügyben kifogásolt kétoldalú megállapodások az e tekintetben elismert 18 magánnyugdíjpénztár valamelyikébe történő, a 35 év alatti személyek (a második pillérhez tartozó személyek) részére 2007-től kötelezővé váló belépés keretébe illeszkednek.

46. Figyelemmel arra, hogy a magánnyugdíjpénztárak valamelyikébe (és kizárólag egybe) történő belépés a második pillérhez tartozó személyek számára kötelező jellegű volt, csak azt lehetett előírni, hogy a legelső belépési időszak – egy körülbelül négy hónapos időtartam – elteltével az érintett személyek nem tekinthetők valamely konkrét pénztár tagjának.

47. Ebben az összefüggésben fontos megjegyezni, hogy a hatályos szabályozásnak megfelelően a magánnyugdíj-pénztári tagság jogilag csak a CNPAS-nál történő nyilvántartásba vétellel válik érvényessé. E nyilvántartásba vételt megelőzően nincs szó semmilyen érvényességről, illetve vélelemről egy meghatározott pénztárnál fennálló tagsággal kapcsolatban. Azt is ki kell emelni, hogy egy magánnyugdíjpénztárba belépett, és ekként a CNPAS-nál nyilvántartásba vett személy két éven belül csak jelentős díjfizetés terhe mellett változtathat a tagságán, ami bizonyos mértékben akadályt jelent a jövőbeni belépések számára.

48. Ily módon, arra az esetre, ha a tagok több kezelő jelentéseiben is szerepelnének (kettős tagsággal rendelkező személyek), és különböző okokból a belépési nyilatkozat ellenőrzése nem volt lehetséges, a jogalkotó azt írta elő, hogy a tagokat „véletlenszerű” hozzárendeléssel, valamint az egyes magánnyugdíjpénztárakba érvényesen felvett tagok számát az összes magánnyugdíjpénztárba érvényesen felvett tagok számával közvetlenül arányosítva kell felosztani.

49. Úgy tűnik, hogy ez a felosztás lényegében tükrözi az érintett nyugdíjpénztárak között a belépési időszakban fennálló versenyt, mivel az arányban állt a felosztás időpontjában az egyes pénztárakba érvényesen felvett tagok számával. A Consiliul Concurenței által a Bíróság részére nyújtott információk alapján az érvényesített belépési nyilatkozatok száma szerinti felosztás olyan intézkedés volt, amely ösztönözni kívánta a piaci szereplők aktívabb részvételét annak érdekében, hogy vonzerőt jelentsenek a tagok számára, valamint versenyalapon működő piaci struktúrát kívánt biztosítani.

50. Végül, szintén a Consiliul Concurenței által nyújtott információk szerint, a felosztásra vonatkozó vitatott megállapodások megkötése, amelyre informálisan került sor, a legelső belépési időszak előtt kezdődött el, amely 2007. szeptember 14-én indult. [16] Márpedig ebben az időszakban nem lehetett sem meghatározni, sem pedig megbecsülni a kettős tagsággal rendelkező személyként nyilvántartásba vett

15 — Uo., 44. és 45. pont.

16 — A Consiliul Concurenței által lefolytatott vizsgálat során gyűjtött információk alapján a kezelők egyike 2007. augusztus 15-én a versenyben álló társaságok számára kétoldalú és többoldalú olyan megállapodások megkötését javasolta, amelyek kölcsönös feltételeket állapítanának meg a több pénztárba való többszörös belépési nyilatkozatok érvényesítésére vonatkozóan, pénzügyi szankcióval sújtva azokat a társaságokat, amelyek ezeket a feltételeket nem teljesítik. A kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására vonatkozó, a jogszabály által előírt rendelkezéstől eltérő megállapodások megkötésére is tettek javaslatot az Asociația pentru Pensiile Administrate Privat din România (romániai magánnyugdíjpénztárak szövetsége) egyik találkozóján.

tagok végleges számát. Másként fogalmazva, a nyugdíjpénztár-kezelők a szóban forgó megállapodások megkötésével úgy döntöttek, hogy eltérnek a kettős tagsággal rendelkező személyek jogszabály szerinti felosztásától és maguk osztják fel az ügyfeleiket, anélkül hogy ismernék azon személyek pontos számát, akik végeredményben érintettek lesznek.

51. Végül, a kettős tagsággal rendelkező személyként nyilvántartásba vett tagok felosztására a leggyakrabban kétoldalú alapon került sor a nyugdíjpénztár-kezelő társaságok többsége között. A szóban forgó felosztás, amely egyenlő arányban történt a kezelők között, az érintett személyeknek a kettős tagsággal rendelkezők nyilvántartásából való törlését, valamint a két pénztár közül az egyikbe való belépésének a CNPAS-nál történő érvényesítését eredményezte. A kezelők azáltal, hogy a belépések hitelességét a jogszabály által előírtak szerint nem ellenőrizték, és a felosztást 50–50%-ban végezték el, tudatosan kivonták magukat az azon verseny eredményét tükröző szabályok alól, amelyben a kezelőknek részt kellett venniük.

52. E megfontolások fényében kell megvizsgálni, hogy a szóban forgó megállapodások tekinthetők-e úgy, hogy azok a verseny tekintetében önmagukban elegendő károssági fokot mutatnak, és következésképpen „cél általi” versenykorlátozásnak minősülnek.

3. Azon kérdés vizsgálata, hogy a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására vonatkozó vitatott megállapodások az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „cél általi” versenykorlátozásnak minősülnek-e

53. Ennek érdekében ismét az előbbiekben bemutatott elemzési keretet veszem alapul, és egymást követően megvizsgálom a felosztásra vonatkozó megállapodások tartalmát, az általuk elérni kívánt célokat, valamint azt a gazdasági és jogi hátteret, amelybe ezek a megállapodások illeszkednek.

a) A felosztásra vonatkozó vitatott megállapodások tartalmáról

54. A vitatott megállapodásokkal bizonyos pénztárkezelők először arról állapodtak meg, hogy egymás között kétoldalú alapon felosztják azokat a személyeket, akik nem rendelkeznek végleges tagsággal és akiket több, különböző nyugdíjpénztárakba történő belépési nyilatkozatot aláíró személyként vettek nyilvántartásba.

55. Ily módon azon magánnyugdíjpénztár-kezelők, amelyek tagjai esetében úgy tűnt, hogy több egyéni belépési nyilatkozatot írtak alá, abban állapodtak meg, hogy a kettős tagsággal rendelkező személyeket (akik mindegyik kezelő társaság számára potenciális ügyfélnek minősülnek) az 50–50%-os szabály szerint kétoldalúan felosztják, miközben kötelesek voltak előzetesen ellenőrizni azon tagok valós akaratát, akik esetében úgy tűnt, hogy két belépési nyilatkozatot írtak alá, és adott esetben bejelenteni a CNPAS-nak valamennyi belépési nyilatkozatot, mivel az említett tagok belépését érvényteleníteni kellett volna, és tekintetükben alkalmazni a véletlenszerű hozzárendeléssel történő felosztás rendszerét.

56. Jóllehet – ahogyan azt az ING Pensii az észrevételeiben kifejtette – valamilyen mértékben feltételezhető az, hogy az említett személyek bizonyos preferenciát jelöltek meg az érintett két pénztár egyikébe való belépés tekintetében, ez nem változtat azon, hogy – ahogyan az a releváns nemzeti szabályozásból következik – egy személy csak az egyéni belépési nyilatkozat aláírásával válik valamely nyugdíjpénztár tagjává, amely nyilatkozatot ezt követően az illetékes intézménynél megfelelően nyilvántartásba kell venni (a 411/2004. sz. törvény 32. cikkének (1)–(4) bekezdése).

b) A vitatott megállapodások objektív céljairól

57. Meglehetősen egyértelműnek tűnik, hogy a szóban forgó megállapodások megkötésének célja a kettős tagsággal rendelkező személyeknek az alkalmazandó szabályozás által előírt véletlenszerű hozzárendeléssel történő felosztásától való eltérés volt.

58. E szabályozás értelmében ugyanis a kettős tagsággal rendelkező személyek belépését érvényteleníteni kellett volna és fel kellett volna osztani őket *valamennyi* kezelő között, amelyek a legelső belépési időszakban 18-an voltak. A vitatott megállapodások megkötésével az érintett kezelők egyenlő arányban történő felosztást biztosítottak maguk között.

59. A vitatott megállapodások tartalmára és objektív céljaira tekintettel úgy tűnik, hogy ezek a megállapodások az ügyfelek felosztására vonatkozó olyan megállapodásokhoz hasonlítanak, amelyek jellegüknél fogva elegendő károssági fokot mutathatnak. Úgy tűnik ugyanis, hogy az említett megállapodások torzíthatják a versenyt a kötelező magánnyugdíjpénztárak piacán, a piac kialakulása szempontjából kulcsfontosságú szakaszban.

60. Ebben az összefüggésben fontosnak tűnik számomra emlékeztetni arra, hogy a kezelők közötti felosztásra vonatkozó megállapodások megkötésekor, amelyre gyakran még a legelső belépést megelőzően került sor, bizonytalanság volt azon személyek számát illetően, akik a kettős tagsággal rendelkező személyek nyilvántartásában szerepelni fognak. Márpedig ezen megállapodások arra való alkalmasságát, hogy a piacra érzékelhető hatást gyakorolhatnak-e, az említett megállapodások megkötésekor ismert elemek tekintetében kell megvizsgálni, és nem lehet figyelembe venni az ugyanezen megállapodások megkötését követő ténybeli megállapításokat.

61. A jelen ügyben a szóban forgó megállapodásoknak a piaci szerkezet megváltoztatására való képessége, azáltal hogy azok bizonyos számú ügyfelet kivonnak a nyugdíjpénztárak közötti versenyből, tagadhatatlan. Ez a képesség azon konkrét hatásoktól függetlenül fennáll, amelyeket meg lehetett, illetve meg lehetett volna figyelni.

62. A vizsgálatom ezen szakaszában tehát az az álláspontom, hogy az említett megállapodások *prima facie* a céljuknál fogva korlátozzák a versenyt.

63. Számomra úgy tűnik, hogy a releváns gazdasági és jogi háttér figyelembevétele – ahogyan azt a következőkben kifejtem – nem alkalmas arra, hogy megcáfolja ezt az első következtetést.

c) A vitatott megállapodások kidolgozása gazdasági és jogi hátterének figyelembevételéről

64. Ahogyan arra a korábbiakban utaltam, annak szükségessége, hogy megfelelően elkülönítsük a „cél általi” és a „hatás általi” korlátozás azonosítását, magában foglalja azt, hogy a szóban forgó megállapodások kidolgozása hátterének vizsgálata nem hasonlíthat a megállapodás hatásainak önmagukban vett vizsgálatához. Jóllehet a nemzeti bíróságnak minden esetben egyénileg kell értékelnie a megállapodásokat azok megkötése gazdasági és jogi hátterének fényében, ez az értékelés nem jelenti az említett megállapodások által előidézett tényleges és potenciális hatások, valamint adott esetben azok jelentőségének pontos vizsgálatát.

65. A háttér figyelembevétele a versenyellenes cél azonosítása során így csak *megerősítheti vagy semlegesítheti* a feltételezett kartell jellemzőinek és objektív céljainak vizsgálatát. Semmiképpen sem orvosolhatja a versenyellenes cél tényleges azonosításának elmaradását az érintett intézkedések potenciális hatásainak bizonyítása révén. Ez a következtetés számomra teljes mértékben levonhatónak tűnik a Bíróság megfogalmazásából, amely meglehetősen világosan megállapítja, hogy ha a megállapodás *tartalmának* elemzése nem tár fel elegendő károssági fokot a verseny tekintetében, akkor meg kell vizsgálni annak hatásait, és a megállapodás megtiltásához olyan tényezők együttes

meglétét kell megkövetelni, amelyek azt bizonyítják, hogy a verseny működése érezhetően akadályozva vagy korlátozva volt.[17]

66. Ez a pontosítás számomra a jelen ügyben fontosnak tűnik, mivel a szóban forgó megállapodások tartalma és objektív céljai vizsgálata eredményeképpen úgy tűnik, hogy azok jellegüknél fogva bizonyos károssági fokot mutatnak a verseny tekintetében, így *a priori* el kell fogadni, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett „cél általi" korlátozást jelentenek.

67. Ezért a háttér jelen ügyhöz hasonló körülmények között történő vizsgálatának annak meghatározására kell szolgálnia, hogy a *prima facie* versenyellenes jellegük ellenére a magánnyugdíjpénztárakat kezelő társaságok felmenthetők-e a felosztásra irányuló vitatott megállapodások megkötésének gazdasági és jogi hátterére tekintettel vagy ellenkezőleg, ezen összefüggés vizsgálata megerősíti az ezen megállapodások szövege és a megkötésük által követett célok alapján levont azon következtetést, amely szerint a céljuk versenyellenes.

68. Márpedig, a gazdasági és jogi háttérrel kapcsolatban, amelyek a jelen esetben egymással szorosan összefüggenek, mind a kérdést előterjesztő bíróság, mind pedig az érdekelt felek által nyújtott információkból az következik, hogy a felosztásra irányuló vitatott megállapodások kidolgozásának hátterét a következők jellemzik.

69. Először, a megállapodásokat Romániában egy új piac („infant market"), nevezetesen a kötelező magánnyugdíjpénztárak kezelésének piaca megjelenésével összefüggésben kötötték, amelynek kialakítása 2007-ben indult a CSSPP által egy bizonyos számú olyan társaságnak adott engedéllyel, amelyek kizárólagos célja ez a kezelés. E piac, amely a Consiliul Concurenței által nyújtott információk alapján körülbelül négymillió személyt érintett, kialakulása keretében a legelső belépés időszaka vitathatatlanul meghatározó szakaszt jelentett a piac szerkezetének, valamint az engedéllyel rendelkező egyes kezelőtársaságok részesedésének meghatározása szempontjából.

70. Ebben a tekintetben azon személyek, akik nem léptek be valamely nyugdíjpénztárba, vagy akik esetében úgy tűnt, hogy nem választottak érvényesen (mint a kettős tagsággal rendelkező személyek), és akiknek a száma nem volt ismert, véletlenszerű és arányos hozzárendeléssel történő felosztására vonatkozó, jogszabály által előírt számítási szabály célja, a kezelők közötti verseny ösztönzésének összefüggésében, többek között a kötelező magánnyugdíjpénztárak kezelésére vonatkozó ezen új piac olyan szerkezetének megőrzése és biztosítása volt, amely megfelel az egyes kezelők annak érdekében kifejtett erőfeszítéseinek, hogy a legtöbb tag számára jelentsenek vonzerőt a legelső belépés szakaszában, valamint a személyek valós és jogszerűen kifejezésre juttatott választásának.

71. Másodszor, meg kell jegyezni, hogy a kötelező magánnyugdíjpénztárak kezelésének piaca viszonylag rövid idő, nevezetesen négy hónap alatt alakult ki, amelyet követően valamennyi pénztárkezelő helyzete potenciálisan meghatározó hatást gyakorol azon piaci részesedésekre, amelyekkel majd rendelkezni fognak. E piac jellege, valamint az a körülmény, hogy a tagokat jelentős pénzügyi szankció sújtja (az átlépéshez kapcsolódó, a 411/2004. sz. törvény által előírt bírságok) a pénztárválasztásuk módosítása esetén, az érintett fogyasztók csökkentett mértékű mobilitását eredményezi, és bizonyos mértékben rögzíti az érintett társaságok piaci részesedését a belépési időszakot követően.

72. Harmadszor, amennyiben – ahogyan arra az ING Pensii hivatkozott – bizonyos kezelők azzal érveltek, hogy a felosztásra vonatkozó megállapodások célja az volt, hogy enyhítsék a gyakorlati nehézségeket, valamint eleget tegyenek a felosztásra vonatkozó, a gyakorlatban nem hatékonynak tekintett törvényi rendelkezés orvoslása szükségességének, meg kell állapítani, hogy a vitatott megállapodásokat minden valószínűség szerint még azelőtt kötötték, hogy a legelső belépésre irányuló eljárás lefolytatásával kapcsolatos bármilyen nehézség felmerült volna.

17 — Lásd különösen: LTM-ítélet (56/65, EU:C:1966:38, 359. o.); Football Association Premier League és társai ítélet (C-403/08 és C-429/08, EU:C:2011:631, 135. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73. Még ha feltételezzük is, hogy a felperes által előadott érvelést, amely szerint a magánnyugdíjak kezelésének piaca létrehozását meghatározó jogszabályi keretet számos hiányosság jellemezte, el kell fogadni, ez nem cáfolja azt a megállapítást, hogy az említett kezelők szándékosan kivonták magukat a tagok felosztására vonatkozó, jogszabály által előírt szabályok alól, és ez ebben az értelemben módosította az azon erőfeszítésekből eredő piaci szerkezetet, amelyeket ténylegesen kifejtettek, és amelyek a jogilag érvényes belépésekben nyilvánultak meg.

74. Emlékeztetek ugyanis arra, hogy a releváns jogszabályok alapján a kettős tagsággal rendelkező személyek belépését érvényteleníteni kellett, és őket véletlenszerűen, a belépések érvényesítésére irányuló eljárást követően a kialakult piaci részesedésekkel arányosan kellett hozzárendelni. A pénztárkezelők a kettős tagsággal rendelkező személyek egymás közötti – az egyértelmű, jogilag érvényesen rájuk esett választás hiányában történő – felosztására vonatkozó megállapodások kétoldalúan történő megkötésével a szabad versenyre nézve hátrányosan kivonták magukat az átlátható szabályok alkalmazása alól.

75. E megállapításokból az következik, hogy az alapügy összefüggései véleményem szerint nem alkalmasak azon következtetés megcáfolására, amely szerint a felosztásra vonatkozó megállapodások célja versenyellenes, hanem ellenkezőleg, ezt a következtetést megerősítik.

76. Számomra úgy tűnik, hogy e megállapodástípus nyilvánvalóan sérti az EUMSZ versenyre vonatkozó rendelkezéseiben rejlő koncepciót, amely szerint minden gazdasági szereplőnek önállóan kell meghatároznia a piacon követni kívánt politikáját, és szabadon kell versenyeznie minden ügyfélért a piacon. E megállapodások megkötésével a pénztárkezelők egyeztettek a verseny kockázatainak minimalizálása érdekében.[18]

77. Következésképpen úgy vélem, hogy a több belépési nyilatkozatot aláírt tagok felosztására vonatkozó, a magánnyugdíjpénztár-kezelők között a jogszabály által előírt szabályok megsértésével kötött megállapodások esetében valamennyi feltétel teljesül ahhoz, hogy azok „cél általi” korlátozásnak minősüljenek.

78. Annak vizsgálata van hátra, hogy a felosztásra vonatkozó megállapodások által konkrétan érintett személyek száma esetleg releváns lehet-e annak megállapítása szempontjából, hogy a verseny érzékelhetően torzul-e.

B – *A konkrétan érintett személyek számának jelentőségéről a verseny jelentős vagy érzékelhető torzítása fennállásának vizsgálata során*

79. Mindent összevetve és a jelen ügy körülményeire tekintettel a jelen ügyben feltett kérdés annak meghatározására irányul, hogy a felosztásra vonatkozó vitatott megállapodások – amelyek tekintetében úgy tűnik, hogy azok célja igenis versenyellenes – konkrét hatása jelentősnek bizonyulhat-e annak megállapítása szempontjából, hogy versenykorlátozás áll fenn.

80. Számomra úgy tűnik, hogy erre a kérdésre nemleges választ kell adni. Amennyiben megállapítást nyer, hogy egy megállapodás célja versenyellenes, egyáltalán nincs szükség konkrét hatásainak vizsgálatára.

81. Ugyanis amennyiben megállapítást nyer az említett megállapodások versenyellenes célja, már nem kell vizsgálni azt, hogy azok érzékelhetően torzítják-e a versenyt a piacon. Amennyiben a versenyellenes magatartások jellegük miatt tiltottak a verseny tekintetében fennálló károssági fokukra tekintettel, egyáltalán nem szükséges azokat pontos gazdasági hatással vagy földrajzi kiterjedéssel jellemezni.

18 — Ebben az értelemben lásd: Beef Industry Development Society és Barry Brothers ítélet (C-209/07, EU:C:2008:643, 34. pont).

82. Itt még meg kell jegyezni, hogy egy „céljánál fogva” korlátozó megállapodás tiltott, nem amiatt hogy az végül milyen következményekkel jár, hanem pusztán azon potenciális veszély miatt, amelyet a versenyre nézve jelent. Ahogyan azt a Bíróság az Expedia-ítélet [19] alapjául szolgáló ügyben többek között kiemelte, meg kell állapítani, hogy az olyan megállapodás, amely érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, és amelynek versenyellenes célja van, jellegénél fogva és bármilyen tényleges hatásától függetlenül a versenyt érzékelhetően korlátozza (ezen ítélet 37. pontja).

83. A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a jelen ügyhöz hasonló körülmények között azon ügyfelek (kettős tagsággal rendelkező személyek) száma, akiket a magánnyugdíjpénztár-kezelők között ténylegesen felosztottak, nem releváns, mivel ez a kérdés valamely megállapodás konkrét hatásainak körébe tartozik, amely hatások a „cél általi” korlátozó megállapodások tekintetében nem vizsgálandóak. Egy felosztásra vonatkozó megállapodás versenyellenes célja, pontosabban az említett megállapodás arra való alkalmassága, hogy a piacon negatív hatásokat váltson ki, nem függhet a ténylegesen felosztott ügyfelek konkrét számától, hanem kizárólag ezen megállapodás szövegétől és objektív céljaitól, a megkötésének gazdasági és jogi háttere fényében.

84. Ha nincs is szükség egy megállapodás hatásainak átfogó vizsgálatára a „cél általi” versenykorlátozás fennállásának megállapítása érdekében, attól még az szükséges, hogy a szóban forgó megállapodás objektíve alkalmas legyen ilyen korlátozás előidézésére. Másként fogalmazva, a bíróság a megállapodások gazdasági és jogi háttere keretében egyáltalán nem hagyhatja teljesen figyelmen kívül azok potenciális hatásait a megkötésükkor ismert adatok alapján.

85. Úgy vélem ugyanis, hogy azt a követelményt, amely szerint a szóban forgó korlátozásnak érzékelhetőnek kell lennie, egy „cél általi” korlátozás esetében nem lehet figyelmen kívül hagyni, hanem azt bizonyos módon bele kell foglalni a gazdasági és jogi háttér annak megállapítása érdekében végzett vizsgálatába, hogy a szóban forgó megállapodás valóban alkalmas ilyen korlátozó hatás előidézésére. Abban az esetben, ha a bíróság a gazdasági és jogi háttér vizsgálata alapján azt állapítja meg, hogy a szóban forgó megállapodás jellegénél fogva potenciálisan csak jelentéktelen hatást gyakorol a versenyre, figyelemmel többek között arra, hogy az érintettek helyzete gyenge a szóban forgó termékek piacán, arra a következtetésre juthat, hogy az említett megállapodás nem tartozik az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének hatálya alá.

86. A jelen ügyben nem tűnik úgy, hogy a fentiekben felidézett gazdasági és jogi körülmények, amelyek keretébe a megállapodások illeszkednek, kétségessé tennék a versenyt érzékelhetően torzító korlátozás fennállását.

IV – Végkövetkeztetések

87. Figyelemmel a fenti megfontolások összességére, azt javaslom, hogy a Bíróság az Înalta Curte de Casație şi Justiție (Románia) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre a következő választ adja:

Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy egy ügyfelek felosztására vonatkozó – az alapügyben a nyugdíjpénztárak által kötött – olyan megállapodás fennállása esetén, amely jellegénél fogva versenyellenes célú jogsértésnek minősül, a felosztott ügyfelek meghatározott konkrét száma nem releváns az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett, versenykorlátozásra vonatkozó feltétel teljesülése szempontjából.

19 — C 226/11, EU:C:2012:795.